

شیوع آکانتامبا در آب‌های سطحی شهر تهران

محمد افتخار^۱، احسان ناظم‌الحسینی مجرد^۲، علی حقیقی^۱، خجسته شریفی^۳

زهرا نوجی^۲، عمید اطهری^{۱*}

^۱ گروه انگل شناسی و قارچ شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

^۲ مرکز تحقیقات بیماری‌های گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

^۳ عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان

چکیده

سابقه و هدف: آکانتامبا شایع‌ترین تک‌یاخته موجود در محیط می‌باشد که در آب و خاک به سر می‌برند. مشخص شده است که آکانتامبا بعد از تروما و تماس با آب آلوده یا استفاده از لنزهای تماسی می‌تواند بطور مستقیم موجب آلوده شدن قرنیه شود. هدف از این مطالعه تشخیص آکانتامبا از آب‌های سطحی میدین سطح شهر تهران با استفاده از واکنش زنجیره ای پلی مرز (PCR) بود. **روش بررسی:** در این مطالعه توصیفی، ۲۲ نمونه از آب‌های سطحی جمع‌آوری شد. پس از فیلتر کردن نمونه‌ها، آنها را به محیط کشت NNA منتقل و نمونه‌های کشت مثبت آکانتامبا، با واکنش زنجیره‌ای پلی مرز (PCR) مورد ارزیابی قرار گرفتند. **یافته‌ها:** ۱۳ نمونه (۵۹ درصد) از لحاظ شکل ظاهری کیست‌های به دست آمده، آمیب آزادی آکانتامبا تشخیص داده شدند که با استفاده از پرایمر اختصاصی جنس آکانتامبا که یک قطعه ۹۰۳ جفت بازی از ژن 18S rRNA را تکثیر می‌کرد. ۶ نمونه از ۱۳ نمونه‌ای که در کشت مثبت بودند، آکانتامبا تشخیص داده شدند، بعبارتی شیوع آکانتامبا ۲۷/۳ درصد به دست آمد. **نتیجه‌گیری:** به نظر می‌رسد آلودگی آب‌های تهران به آکانتامبا شیوع بالایی دارد، لذا اقداماتی جهت بررسی آلودگی آب‌ها و تشخیص صحیح این انگل و یافتن راه‌های پیشگیری از آلوده شدن به آکانتامبا و عوارض ناشی از آن توصیه می‌شود. **واژگان کلیدی:** آکانتامبا، آب‌های سطحی، PCR.

مقدمه

کلر و آنتی‌بیوتیک‌ها مقاومت نشان داده و طیف دمایی گسترده‌ای را تحمل می‌کنند (۳،۴). گونه‌های مختلف آکانتامبا بر اساس شکل و اندازه کیست در سه گروه (I، II، III) طبقه‌بندی می‌شوند (۵). با توجه به تغییرات احتمالی مرفولوژی و اندازه کیست به خصوص در محیط‌های کشت، استفاده از معیارهای فوق در طبقه بندی گونه‌ها چندان کمک‌کننده نخواهد بود (۶). در میان عفونت‌های ایجاد شده به وسیله این انگل می‌توان از آنسفالیت گرانولوماتوز آمیبی (Granulomatous Amebic Encephalitis, GAE)، گرانولوماتوز پوستی آکانتامبایی و کراتیت آمیبی مزمن (Cronic Amebic Keratitis, CAK) که یک سندرم وابسته به آب است نام برد

آکانتامبا از خانواده آمیب‌های آزادی (۱) و یکی از شایع‌ترین تک‌یاخته‌های موجود در طبیعت است. این انگل فرصت طلب از خاک، گرد و غبار، آب تازه، آب دریا، استخرهای شنا، یونیت دندان پزشکی، دستگاه‌های تهویه هوا و فضاهای بیمارستانی جدا شده است (۲). در چرخه زندگی آکانتامبا دو شکل تروفوزوئیت و کیست وجود دارد، کیست‌ها به مواد کشنده مانند

آدرس نویسنده مسئول: تهران، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، دانشکده پزشکی، گروه انگل شناسی

و قارچ شناسی، دکتر عمید اطهری (e-mail: athari@smbu.ac.ir)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۷/۶/۲۳

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۸/۱/۲۶